

Twoje mocne strony

Jak się nie poddać sytuacji kryzysowej – poradnik dla dyrektorów.

Anna Tulczyńska

Psycholog, psychoterapeuta, psycholog szkolny,
członek zespołu kryzysowego

**Kryzys – trzeba go poznać,
aby nim zarządzać**

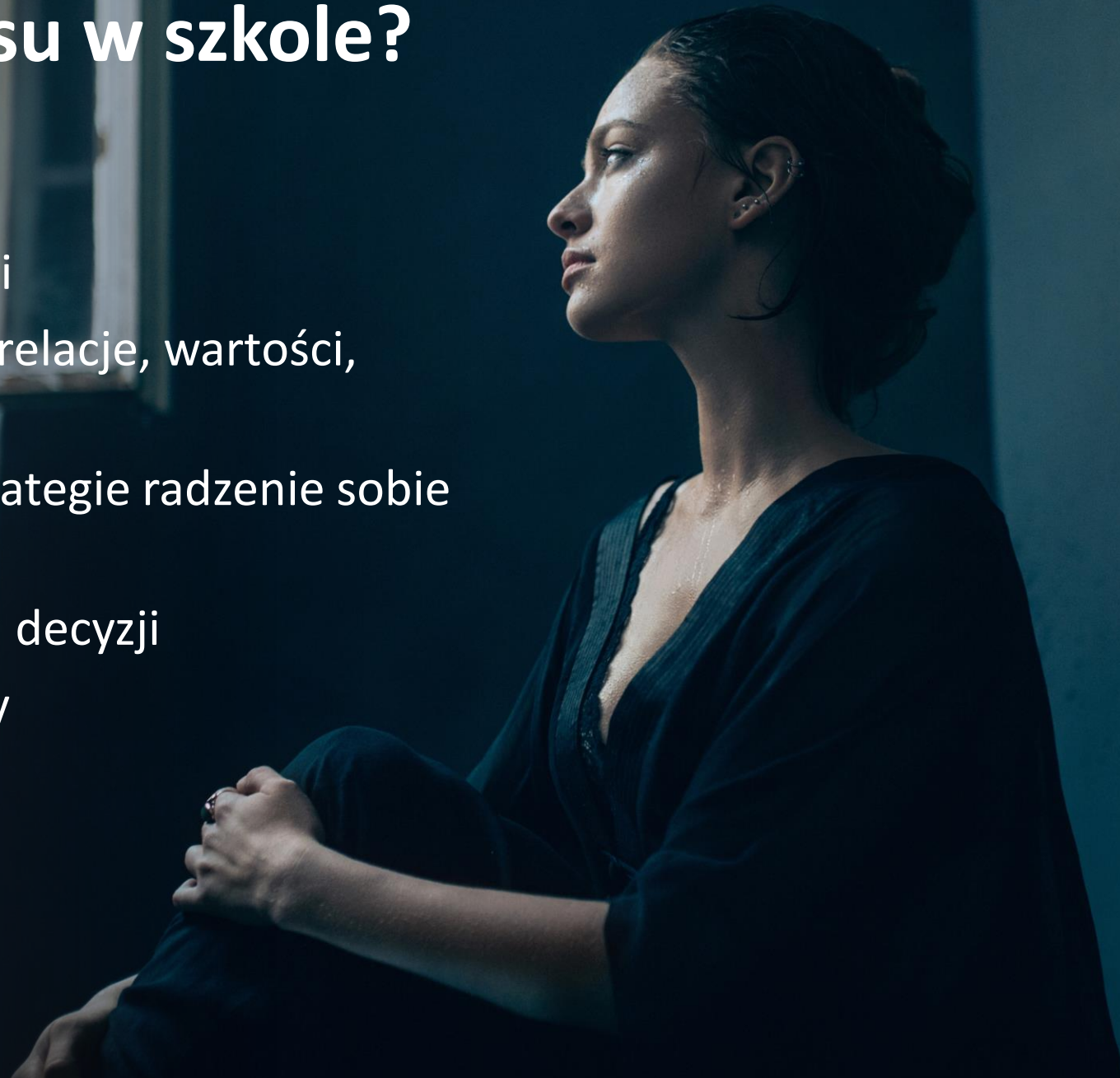
Co to jest kryzys?

Jakie są cechy kryzysu w szkole?

- Indywidualny lub w organizacji
- Złożony – wpływa na emocje, relacje, wartości, obraz siebie
- Uruchamia nieadaptacyjne strategie radzenia sobie [aż do agresji]
- Wymaga podejmowania wielu decyzji
- Uniwersalny i idiosynkratyczny
- Brak szybkich rozwiązań

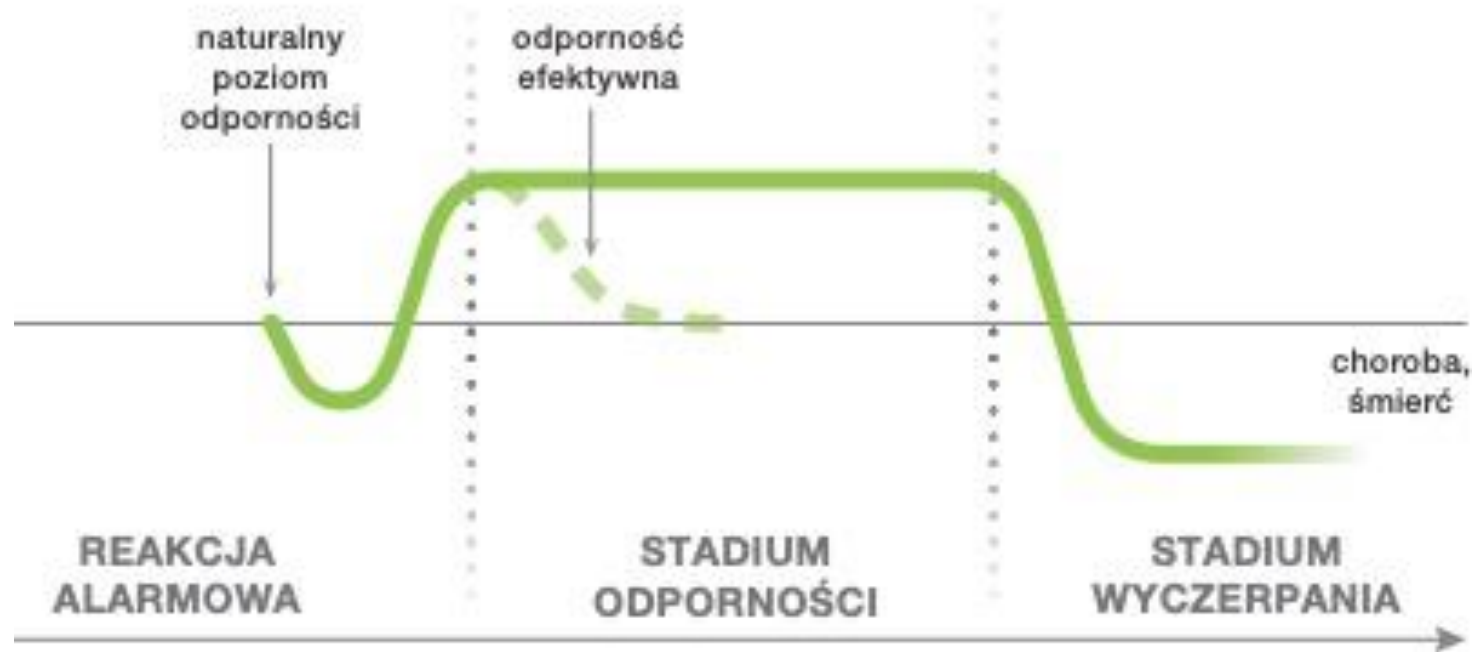

Jakiego rodzaju kryzysy mogą zdarzyć się w szkole w związku z epidemią?

- Konflikt z rodzicami
- Trudności w zespole
- Problemy w organizacji nauki zdalnej/hybrydowej
- Kwarantanna nauczycieli/ dyrektora
- Choroba uczniów, ich rodziców lub nauczycieli
- Śmierć kogoś ze społeczności szkolnej

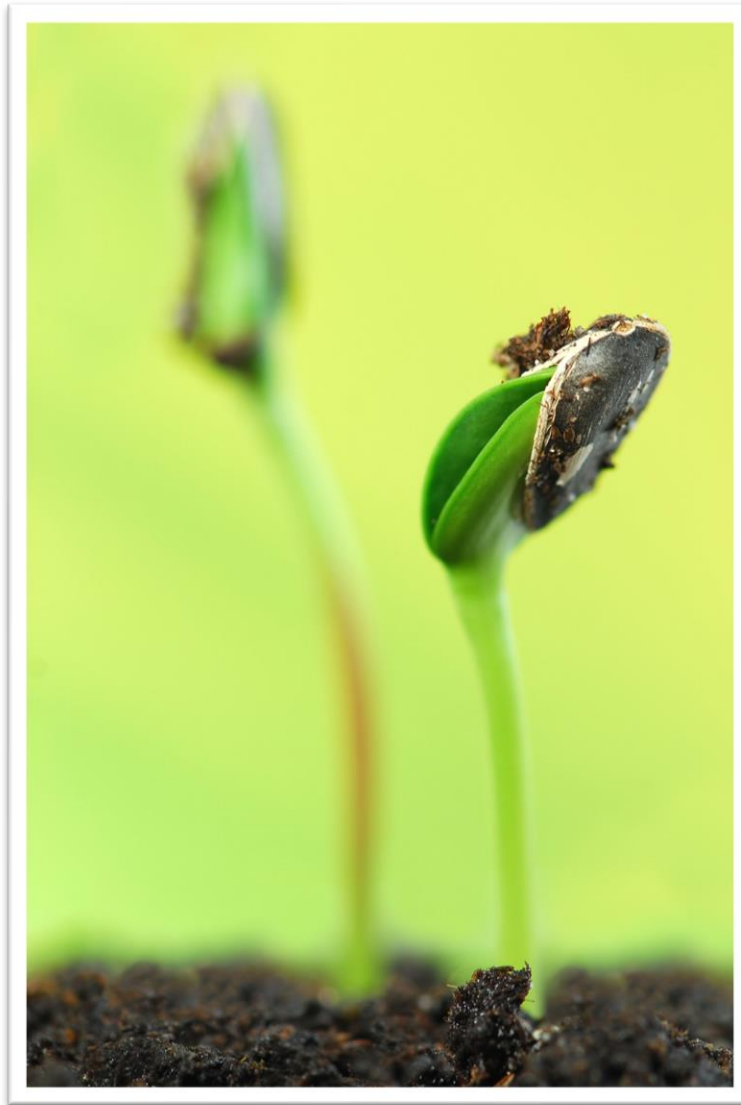

Jak przebiega kryzys? – wg Selye

- W jakiej fazie jesteście teraz?
- W jakiej fazie jest Rada Pedagogiczna?
- W jakiej fazie są poszczególni nauczyciele, uczniowie?

Ziarno

Generał na wzgórzu

**Zasada maski tlenowej –
w pierwszej kolejności
zadbajmy o siebie**

Strategie radzenia sobie ze stresem

Nastawione na zadanie

- Zdobywanie informacji
- Planowanie
- Szukanie pomocy

Nastawione na emocje

- Płacz, wyrażenie złości
- Rozmowa
- Modlitwa
- Medytacja

Nastawione na unikanie

- Rozrywka
- Sen
- Spacer, aktywność fizyczna

Jak zadbać o siebie? Jak rozwiązać kryzys?

Co jest poza mną i nie pomaga w tej sytuacji?

Działania innych, czynniki wpływające na moje własne działania

Co jest poza mną, ale pomaga w tej sytuacji?

Zewnętrzne sytuacje, zasoby, pomocnicy, moje własne działania

Co jest „we mnie”, co mi przeszkadza?

To co jest „we mnie”, po mojej stronie, pod moją kontrolą i mi pomaga.
WARTOŚCI jako drogowskaz

Jak zadbać o siebie?

Kto przeszkadza, rozprasza?
Kto działa obniżając nastrój, denerwując itp.?
Co robisz, co było skuteczne a przestało działać?

Co działa, pomaga,
przybliża cię do rozwiązania?

Kto pomaga?
Kto może udzielić wsparcia/informacji?

Jakie są twoje wewnętrzne przeszkody?
Myśli, Wyobrażenia, Wspomnienia, Obawy

Co jest teraz dla ciebie ważne w tej sytuacji?
Jakie wartości osobiste, w szkole, na tym stanowisku, w tym zespole?
Od czego oddala cię to, co teraz robisz?

Jak zacząć działać?

G – głęboki oddech

R – rozpoznanie sytuacji

O – odniesienie do wartości

M – musisz działać

Szkoła to gra zespołowa

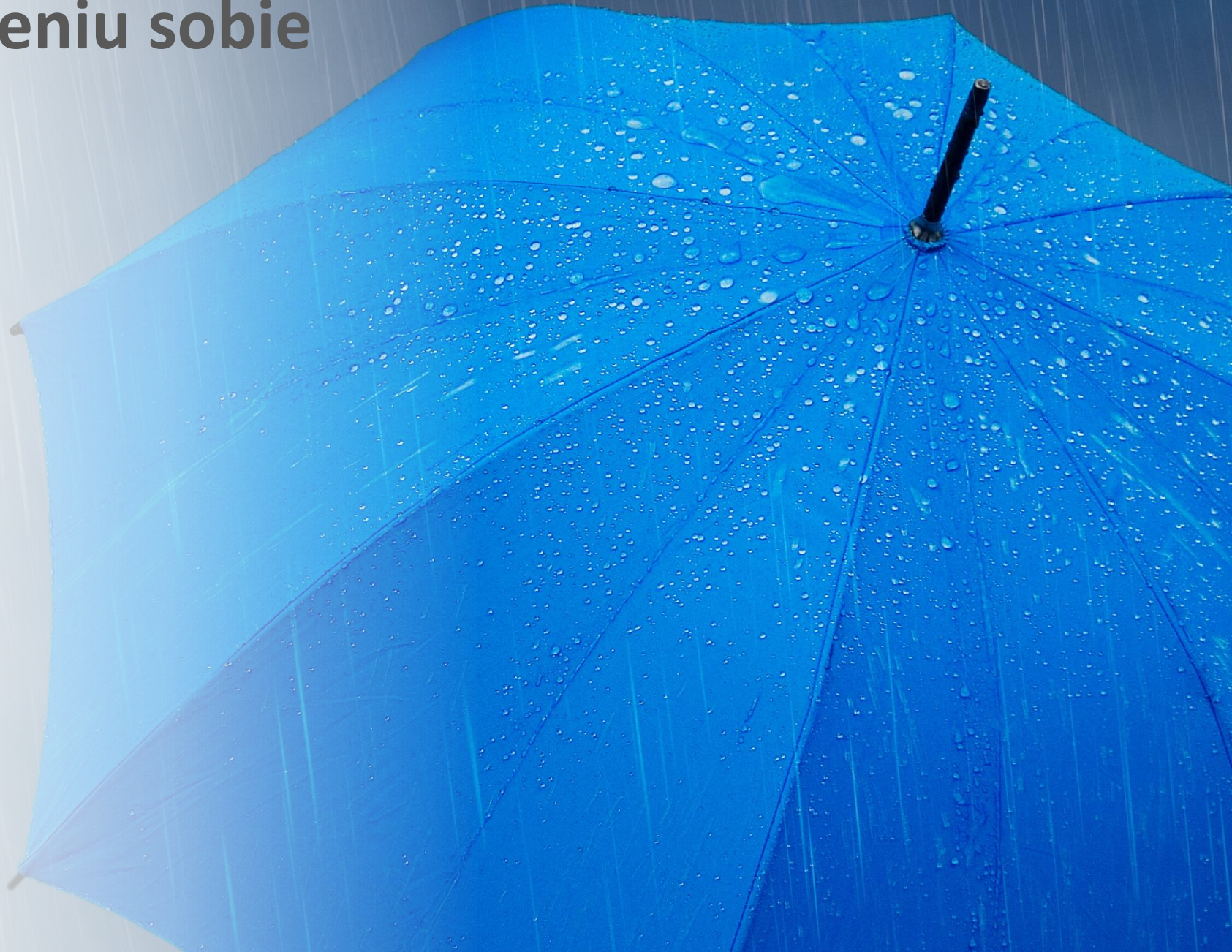
Zespół – kryzysy

Co pomaga w radzeniu sobie z kryzysem?

- Rozumienie
- Zaradność
- Sensowność

Jak diagnozować problemy w zespole?

- Zmiana częstotliwości spotkań z rodziną 15
- Zmiana w życiu towarzyskim 18
- Zmiana praktyk religijnych 19
- Zmiana szkoły u dziecka 20
- Kłopoty z szefem 23
- Zmiana nawyków 24
- Zmiana warunków życia 25
- Zmiana w pracy u partnera/partnerki 26
- Kłótnie z partnerem/ partnerką 35
- Kłótnie z partnerem/ partnerką 35
- Zmiana obowiązków w pracy 36
- Zmiana charakteru pracy 36
- Zmiana sytuacji finansowej 39
- Poważna zmiana w pracy 39
- Zwolnienie z pracy 47
- Choroba 53
- Śmierć kogoś bliskiego 73
- Śmierć partnera 100

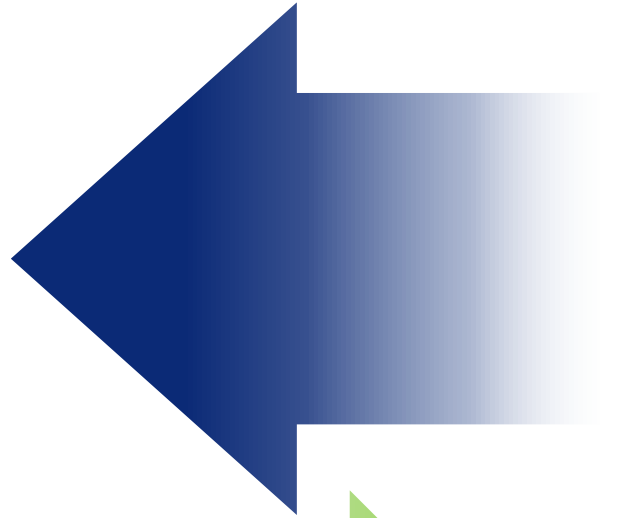
Komunikacja wewnętrzna

Przeptyw informacji/decyzji

Zasięg informacji

Na zewnątrz organizacji

– pełna kontrola informacji

Wewnątrz organizacji

– maksymalnie sprawna
i możliwie otwarta komunikacja

Kanały komunikacji

Brak informacji = konflikt danych

Komunikacja zewnętrzna

Komunikacja na zewnątrz

- Obrona przed atak
- Deprecjacja
- Milczenie
- Szum informacyjny
- Awantura zastępcza
- Współpraca
- Negliz

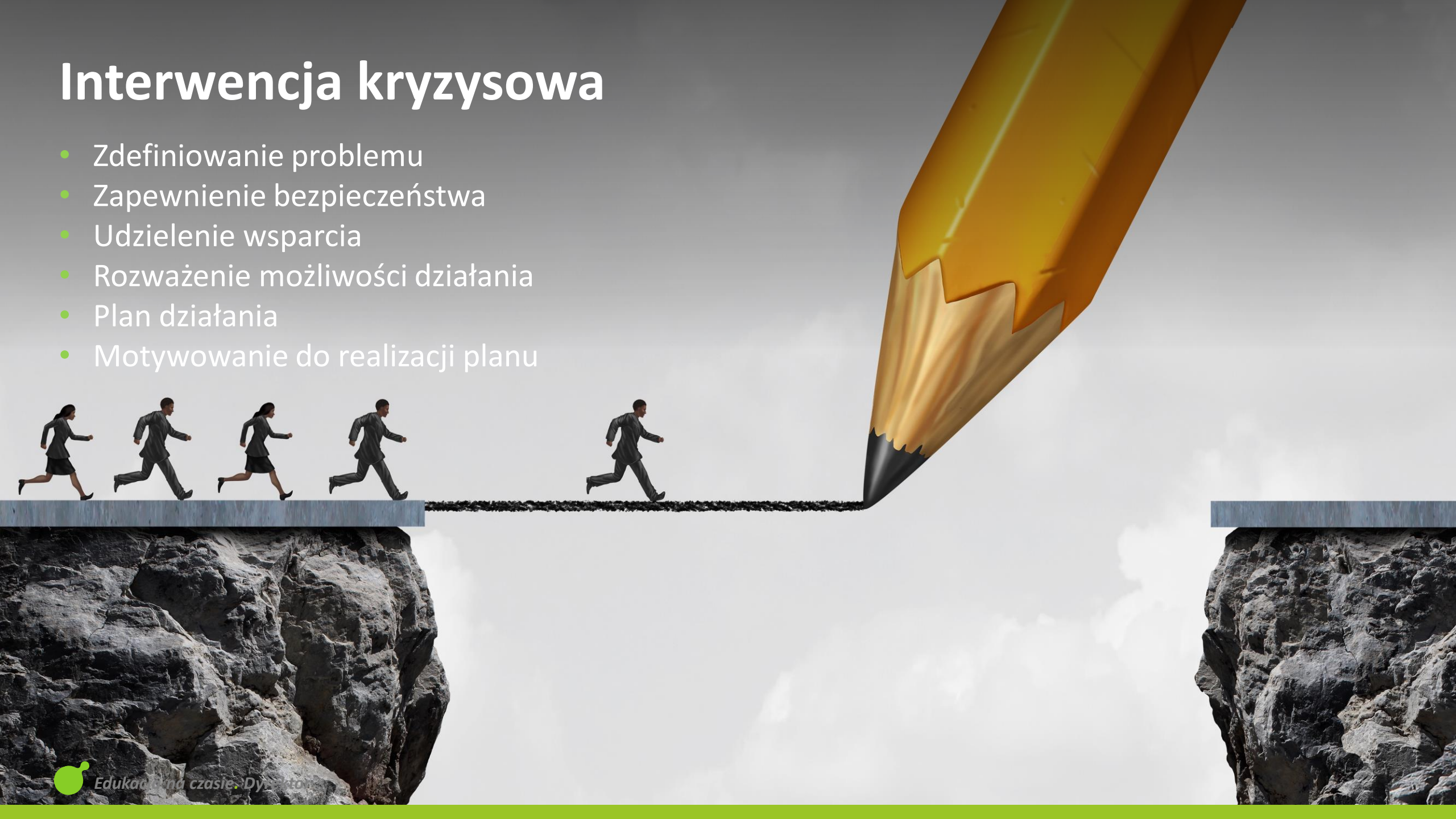

Pomoc w kryzysie indywidualnym

Interwencja kryzysowa

- Zdefiniowanie problemu
- Zapewnienie bezpieczeństwa
- Udzielenie wsparcia
- Rozważenie możliwości działania
- Plan działania
- Motywowanie do realizacji planu

Sygnaty doświadczania kryzysu u dzieci

Przedшкоlaki	Uczniowie SP	Uczniowie klas starszych	Dorośli
<ul style="list-style-type: none"> • Płacz • Ssanie kciuka • Wpadki toaletowe • Lęk przed obcymi • Drażliwość • Dezorientacja • Potrzeba fizycznej bliskości • Regres	<ul style="list-style-type: none"> • Ból głowy • Płacz • Objawy psychosomatyczne • Dezorientacja • Regres • Spadek nastroju • Poczucie zagrożenia • Problemy z koncentracją • Wycofanie się • Agresja	<ul style="list-style-type: none"> • Objawy psychosomatyczne • Obniżony nastrój • Drażliwość • Zachowania opozycyjne, buntownicze • Wycofanie • Autodeprecjacja • Agresja • Autoagresja – samookaleczenie	<ul style="list-style-type: none"> • Objawy psychosomatyczne • Zaburzenia snu • Problemy z wykonywaniem obowiązków

O ostrzeniu siekiery

Bajka o drwalu

Twoje mocne strony

Dziękuję za uwagę.

Anna Tulczyńska
annatul@wp.pl

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2020

Autor wykładu: Anna Tulczyńska

W webinarium wykorzystano zdjęcia:

Shutterstock:

Viacheslav Lopatin (slajd 3)

litabit (slajd 8)

Fizkes (slajd 14)

Bernd Guessbacher (slajd 15)

PopTika (slajd 20)

Lightspring (slajd 25)

Elena Elisseeva (slajd 29)

Getty Images:

Ustynskyy (slajd 4)

E+/FatCamera (slajd 5)

Radomir Jovanovic (slajd12)

Photodisc/Dimitri Otis (slajd 21)

E+/gremlin(slajd 23)

Willowpix (slajd 28)

Montaż i realizacja nagrania: Filmmaker | bucket shot studio